

Erzsébetváros és vidéke.

Társadalmi, közművelődési, közigazgatási és közgazdasági hetilap.

Előfizetési árak: Egész évre 6 K, félévre 3 K, negyedévre 1 K 50 f, egyes szám 12 f. Hivatalos hirdetések díja: 100 szó után 4 K, minden megkezdett további 100 szó után 1 K 50 f. Nyilttéri közlemények soronként 30 f. Egyéb hirdetések díjai a kiadóhivatalban tudhatók meg.

Megjelenik
minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőség címére küldendők.
Kéziratokat nem adunk vissza.
Névtelenül beküldött cikkeket lapunkban nem közölhetünk.

Néhány szó leányaink egészséges felneveléséről.

A nő létezésének célja, rendeltetése az, hogy megnyerő alaku nő, boldogító feleség és arratermett anya váljék belőle. Csak úgy lehet a nő önmagával s lehetnek mások is vele megelégedve, a mily mértékben ezeknek megfelel. Minden anyának kötelessége leányát úgy nevelni, hogy ezen követelményeknek megfeleljen. Ennek fogva a nő nevelésének már gyermekkorától kezdve mindenképp fölött szem előtt kell tartani a leendő feleséget és anyát. A legtöbb anya — sajnos — nem törekszik e cél elérésére.

A fiu vesszőparipát, labdát kap, szabad a szabadban, szélben, esőben, mászik, kapaszkodik, birkozik; izma, tüdője, egészsége, erősödik. S a leány babát, szobajátékot, főzőeszközt kap, benn guggol és kényeskedik a diványon, a tükör előtt a hűvösben. Arcbőre ugyan tejfehér marad, de tagjai puhák, gömbölyűek lesznek és szűk marad tüdeje s porcogó puha a csontja. Később iskolába kerül a szobában ülő leányka s ott beszorul sok szoknyájával a szűk padba, hanyagul ül ott, maga alá veszi

a lábát. Ezekről összelapul a melle, elfonnyad az izma, elgörbül a melle, medencéje s később a nő, a feleség, az anya bánja meg a leányka hibáit, mert az ilyen vékonyka ideges kisasszonykából ájuldozó feleség és összetörött anya leszen. Első gyermeke után már ideges, betegeskedő, fürdőző, magával és másokkal elégedetlen fog lenni.

Az iskolában sok szépet tanulnak leányaink, nagy érdeklődéssel hallgatják a történetet, a hősökről való meséket, geografiát, a természet tarkaságainak kíváncsi leírását, tanulják a szépművészeti tárgyakat s többféle nyelvet s ha ezek tanulásában elfáradtak, értéktelen finom munkák készítésével rontják szemüket pihenésül a szülői háznál is s e miatt nem jut idejük, hogy a házi teendőket megismerjék és megszerezzék.

Szóval, sok szépre és jóra oktatják és szoktatják a leányt otthon és az iskolában, de alig veszik eléggé figyelembe a leányban a leendő házi asszonyt és anyát s nem fejlesztik s nem ápolják sem otthon, sem az iskolában eléggé a leány testét.

A nő testi nevelése fontos és nehéz feladat, a jövőtől, egy értelmesebb kortól

kell reméljük, hogy erre alapos és jó tanácsot adjon. Annyi bizonyos, — a mellett, hogy a női gyöngédséget, kecsét megtartsa, — a női nevelésnek is erőssé, jól kifejlesztetté kell tenni az izmokat, csontokat és szerveket.

A nő testi nevelésénél gondosan s jól meg kell válogatni az eszközöket. A lány is a sok kézi munka s egyéb haszon nélküli dolog helyett inkább sétáljon ússzék, korcsolyázzon, tenniszezzen és sajátítsa el a háztartási teendőket, s ne szégyelje a jóllakást, az egészséges fejlődést, mert ha csupa szendeségből, ünomságból elégtelenül táplálkoznak, ettől érdekes, olvadó, gyöngéd lehet arcuk, de termetük gyenge, testük fejletlen és erőtlén. Már pedig a férfiak okosak és még tovább okosodnak s kezdik megbecsülni a nőben nem csupán a hóhérek kacsókat, a patyolat taint, a hozományt, de az egészséget is.

Az értelmes férfi szemében a gyenge alkotású ideges, beteges nő visszarettentő, mert méltán aggódhatik, hogy majd egész élete panasz, könny, fájdalom, göresök, orvos, patika, dajka, fürdő s efféle keserűségek között foly le. Az okos férfi sze-

TÁRCA.

Szent-Anna tava.

Nem adták a leányt
Az ő kedveséhez;
Haragos bújában
A legény mást kért meg.

Kimegy a lány sírva
Szent-Anna tavához:
„Csillagos ég, szánd meg
Szenvedő leányod!

Nem tudom felejteni,
Hervadok utána;
Nappal is éjtem van,
Végy el szép halállal!

Szent-Anna tavának
Mélységes fenekén
Elsülyedt kápolna
Csengettyűje beszél:

Csengő-zengő búcsu,
„Szép liliom“ ének...
Száz leány fűz rózsát
Szent Mária-képre.

„Én is odailem
Búcsujáró lánynak.
S hanem holt virágnak,
Kit letört a bánat...“

Lázár Anna.

Lángban áll Szent-Tamás
Hamvad Jenőfalva;
Hangos jajjal tele
A Hargita alja.
Meneküljön, ki tud, —
Itt a tatár hada!
— A veszélyt Dánfalván
Csak Anna nem hallja.
Nem hallja, nem látja;
Most vet kemencébe,
Messzi Kolozsvárról
Hazatér ma férje!...

Nem férje, nem férje —
Tatár terem nála:
„Velünk jössz fogságba
Messze Krimiába!“
„Istenem! hogy menjek?
Hogy hagyjam a házat?
Férjem után keblem
Kieped, kiszárad! —“
„Lelsz ott férjet szépet,

Házat is majd dúsat;
A feledés karján
Szíved majd elmulat!“

Lóra teszik, viszik
Messze, Krimiába,
Be nehezen telik
Kényelmes fogsága!
Kiül az ereszbe,
Szeme könnyel tele;
Leesőkolják folyton,
De megered egyre,
Fenyvesek zúgása,
Havasí kürt hangja
Mézes-mázás szókkal
Haza csalogatja.

Haza csalja, haza
A pacsirta-ének;
A rigó, a fecske
Be szépen beszélnek!...
Mikor a szomszédnők
Guzsalyasba jöttek,
Árgirus királyról
Tarka mesét szöttek.
Vidám volt a tüzehely
Pattogott a tréfa, —
S most körülte minden
Oly kihalt, oly néma!

mében a leányok legértékesebb hozománya: egészséges, üde énje.

A gondos anyák tehát arra törekedjenek, hogy a mellett, hogy megadják leányaiknak a valódi műveltséget, boldogító feleséget és arratermett anyát is neveljenek leányaikból, még pedig olyan nőket, kiknek lelkéből szellemi és anyagi jóllét áradna a társadalomra, kiknek szívében a családnak, a nemzetnek boldogsága hiven lenne megőrizve s kikre ráillenének Madách nagy művéből az Úrnak Adámhoz intézett s a nőt jellemző szavai:

„ . . . ha tettdus életed
Zajában elnémul az égi szó:
E gyöngye nő tisztább lelkülete,
Az érdekek moeskától távolabb,
Meghallja azt és szíverén keresztül
Költészetté fog és dallá szűrődni.
E két ezközzel állandó oldaladnál
Balsors, szerencse közt mind egyaránt
Vigasztaló, mosolygó genius.“

A.

KÖZIGAZGATÁS.

Kövezés.

A város jogi és gazdasági szakbizottsága az Erzsébetvár és az Erzsébetváros kövezése ügyében f. hó 2-án tartotta meg a zárt ajánlati verseny tárgyalást, mely nagyon jól sikerült. Összesen 11 ajánlat érkezett be aszfalt comprime, aszfalt kulé, kerámit és gránitkö burkolatra. Nevezett bizottság a beérkezett ajánlatokat, javallattétel végett, kiadta az államépítészeti hivatalnak s mihelyt a javaslat elkészül, a bizottság valamint a közgyűlés haladéktalanul dönteni fog a városunk fejlődésére annyira fontos kérdésben.

A zsellértelkek megváltása.

Erzsébetváros képviselőtestülete, Trajánovits János polgármester kezdeményezésére, már régebben megtette a szükséges lépéseket a zsellértelkek megváltása iránt. Az érdekes per azonban éveken át húzódott, míg végre mégis csak szerencsés megoldást nyert. A napokban megérkezett ugyanis a döntő ítélet, mely szerint a város az eddig nyert természetbeni napszámok helyett megváltásul 21.200 korona váltság összeget kapott. E szép eredmény első sorban a kezdeményező derék polgármester érdeme.

„ . . . „Hazamegyek, futok,
Vagy meghalok útban!“
Szegény nő! odáig
Száz mértföldnyi út van!

Bár a nap égette
S tövis tépte lábát,
Száz veszély után is
Elérte hazáját.
Szomj emészte, éhség,
Kiaszott szép arca. —
Egy titkos varázskéz:
Honvágy hozta haza.

Vánszorogva belép
Udvarba, pitvarba;
Forró ölelésre
Tárva vézna karja.
Kítárja, kítárja . . .
S összerogy sikoltva: —
Látja édes férjét
Ravatalon, halva!

KÜLÖNFÉLÉK.

Halálozás. Részyéttel vettük a gyász hírt, hogy Csutak Jánosné szül. Sinka Zsuzsanna, Csutak János kir. bir. végrehajtó neje, f. hó 10-én, 62 éves korában, váratlanul elhunyt.

Nyugodjék békében!

Előadás a „Polgári Otthon“ olvasóköri.

Amint lapunk múlt heti számában jelezve volt, a „Polgári Otthon“ olvasóköri folyó hó 6-án megkezdődtek a kéthetenként tartani szokott előadások. Ez előadások sorozatát városunk jeles történetisé: Király Pál, főgimnáziumi tanár kezdte meg. Előadásának fonalát felvette ott, hol az elmúlt télen megszakadt, az Árpád házból származott királyok korszakának végszéténél s rövid visszapillantást vetve e korszakra, áttért a különböző házból származott királyok korára.

Hazánk történetének e változatos korszakát Nagy Lajos haláláig ismertette érdekesen és vonzóan. A szép előadás mindvégig lekötötte a jelen levő hallgatóság figyelmét és méltán, mert e korszak sok olyan történeti mozzanatát világította meg a jeles szakeMBER, melyeket mi laikusok nem tudhattunk, azon egyszerű oknál fogva, mert a közkezen forgó történelmi könyveink nem terjednek, nem terjedhetnek ki mindenre, s épen ez az, ami oly vonzóvá érdekessé és tanulságossá tette ez előadást. A háromnegyed óráig tartó tanulságos előadás után Fogarassy Oszkár egyleti tag egy költeményt szavalt, melynek végeztével a jelenlevők egy tanulságos élvezetekben gazdag és kellemesen töltött óra kedves emlékével osztoztak szét. Végül nem hagyhatom szó nélkül, hogy e teljesen díjtalan előadások, melyek nemcsak a kör tagjai, hanem azok vendégei részére is tartatnak, a mainál nagyobb érdeklődést érdemelnek. Igaz, hogy feles számmal voltunk, de mégsem annyian, hogy többen is el ne térünk volna. Vajha a következő alkalommal egy hely se maradna üresen!

Én ezt erősen hiszem.

Jelen volt.

Főgimnáziumunk ének- és zenekara a lapunk múlt heti számában jelzett zenés műsében, Boldogasszony fogantatása ünnepén, kiváló jelét adta készségének és ernyedetlen buzgalomának. A gazdag program szövegnél szebb számait Juhász Károly, főgimnáziumunk magas képzettségű zene- és énektanára bravúros ügyességgel vezette a nagytemplomot a zsúfolásig megtöltött ajtatos hívók lelki épülésére. Különösen kiemelendő: Schubert „Imája“ vegyes karra és Kloss „Pie pelicane“ kezdetű latin egyházi éneke férfikarra,

Várkútja.

1.

Hargitán a „Várkútjánál“
Rejtett várrom csendben gyászol;
Fel-felsohajt omló íve
Este pásztorfurulyától.

Mi volt régen? — Két ikernek
Csendes hona, boldog fészke:
„Soh' sem válunk egymástól el!“
Szólt Zsigához jó fivére.

„Soh' sem válunk, édes Gábor!
Idehozzuk mátkáinkat, —
Örökzöld lomb s a közel ég
Boldog béke karján ringat.“

2.

Gyimestől Tölgyesig jajjal a lég tele.
Gyöngéknék a sűrű erdő a menhelye;
Férfiak, vitézek, síkra a tatárral! . . .
Lóra pattan Zsiga ötven lovasával.

S a hogy léptet, vágdat, árkon-bokron által;
Találkozik erdőn halvány barna lánnyal.
Cseresznye-sötétszem félve téved rajta . . .
„Hogy hinak, galambom? Mi hozott havasba?“

melyeket a gimnázium énekkara helyes érzéssel és kiváló vezetésre való fegyelmességgel énekelt, majd a program zeneszáma egy himnusz az „Iphigenia Taurisban“ című dalműből, melynek szeliden csengő magasztos ritmusai fenséges harmoniában szállottak az Úr trónja felé. Egy alkalmi szöveg, a „Boldogasszony anyánk“ kezdetű régi magyar Mária-ének, melyet maga az énektanár énekelt kellemes, érzelem-től csengő hangján; régi nagy Patrónánkhoz emelte a hazánkat a régi és mindig új ellenségtől féltő szívünket. Az orgona kíséretet hozzá br. Apor István VIII. oszt. tanuló játszotta.

Kiváló elismeréssel és köszönettel tartozunk az isteni tisztelet fényének emeléséért Juhász Károly tanár úrnak, ki óriási elfoglaltsága mellett megmaradt esekély szabad idejét ily nemes és magasztos célnak áldozza fel.

Főgimn. tanáraink sikere. Smigelschi Oktáv főgimnáziumi tanár a balázsfalvi templom számára készített festményeivel részt vett a Budapesten rendezett iparművészeti kiállításon is, ahol nagy sikert aratott. A Budapesti Hírlap következőképpen méltatja Smigelschi művészetét:

Az emeleten nagy meglepetés vár a műértőkre. Egy szerény vidéki rajztanár, az erzsébetvárosi Smigelschi Oktáv hatalmas kartonjai vannak ott. A balázsfalvi templom díszítéséhez készítette azokat bizánci stílusban a művész-professzor, s kitudja talán szó sem esik róluk, ha Groó tanár föl nem fedezi és el nem hozza ide kiállításra. Alapos, gazdag tudás, sok arkaikus érzés, még több monumentalitás jellemzi e ropant munkát. Az újainkon számlálhatjuk előzőket a mestereinket, a kik ilyen s ekkora föladatra vállalkozhatnak — és a vállalt föladatot el is végeznék. Országos érdeklődésre méltó dolgok ezek.

Itt tartjuk helyénvalónak megemlíteni, hogy főgimnáziumunk az utóbbi napokban Németországban is szerzett némi dicsőséget.

A Lipcsében megjelenő „Mathematische und Naturwissenschaftliche Berichte aus Ungarn“ c. folyóirat ugyanis most adta ki német nyelven dr. Hubán Mihály főgimn. tanár dicséretet aratott felsőbb mennyiségtani munkáját. Gratulálunk!

Tánc-estély. Amint értesülünk, a „Vörös-Kereszt“ egylet első estélye január hó 9-én (szombaton) lesz a Takarékszövetkezet dísztermében. Elkötűnök igérkező estélyre előre is fölhívjuk olvasóink figyelmét, annál is inkább, mert a tiszta jövedelem az Erzsébetvároson létesítendő kórház javára fog fordíttatni.

„A tatár nyilzapor üzött Hargitára;
Ezen éhezünk itt. — Agg anyám számára
Epret keresgéltem nyafka kis öcsémmel.“

„Van itt számotokra ital is, meg étel!“
Félénk lánynak nyújtja: „Hogy hinak galambom?“
„Mariskának!“ — szóla édes, szelid hangon,
„Mariskám! kaesódból add e csokrot nékem,
Ébredő szívemnek vígasza hogy legyen. —

Mariskám! egy fűrtöt epedő keblemre,
Vérző sebem attól hamarabb heged be! —
Mariskám, egy csokot! Eljegyezek véle,
Tied lesz örökre szívemnek hűsége!“

3.

Háromszor újult meg nyári hold az égen,
Elriasztott béke hazatért már régen,
És hazatér Zsiga, sebekből ellepve;
Legmélyebb, mit szívében a szerelem ejte.

Belép a terembe: „Mit látok, mit látok?“
„Nos, fiatal nőmet, Mariskámat látod!“
„Gábor! . . .“ Ennyit szól csak; ráborul Gáborra,
A többit sohaja elnyeli zokogva.

Néz a nő bámulva: Mint tojás tojásához,
Úgy hasonlít Gábor zokogó Zsigához.
Ki esküdött meg neki? Szívét melyik bírja? —
Hirtelen kirohan földűt arccal Zsiga.

Jótkonycélt estély. A segesvári óltáregyesület, amint lapunk 47-dik számában jelezve volt, e hó 5-én a szegény gyermekek fölsegelésére, úgy anyagilag, mint erkölcsileg sikerült estélyt rendezett. Az estély fénypontját Russ Károly gyulafehérvári főgimnáziumi tanárnak a kereszténység-ről tartott szabad előadása képezte. Nevezett tanár nem először részesítette a jó segesvári közönséget abban a szerencsében, hogy nekik az ép olyan jól megválasztott tárgy, mint gyönyörködtető előadás által, kellemes estét szerezzen. De nem csak élvezetet nyújtottak a nagyobb részt elemi iskolába járó gyermekek által előadott, élőkép és szavaltatok is, a miben kiváló érdeme van Meisel József segesvári plebánosnak, ki fáradságot és áldozatot nem kimélő odaadással műköltött közre, csak hogy a szegény gyermekeknek a karácsonyi ünnepeket örvendetessé tehesse.

Ad multos annos!

Díszgyűlés. A segesvári róm. kath. egyházköztség folyó hó 6-án abból az alkalomból, hogy X. Pius pápa Fejér Imre segesvári egyházközségi gondnokot a „Pro Ecclesia et Pontifice“ nevű pápai érdemkeresztel tüntette ki, díszközgyűlést tartott, melynek első és főpontja volt a nevezett gondnok részére adományozott érdemkereszt ünnepélyes átadása. A fényes segédlet mellett P. Kory Ottó tartományi-rendfőnök által bemutatott ünnepélyes szentmise áldozat után az egyházközség számos, úgy nő, mint férfi tagja az ipartestület termébe gyűlt össze, hol gr. Majláth Gusztáv Károly püspök képviselőjében Zomora Dániel kanonok, kellő méltatás után, ünnepélyesen tüzte fel Fejér Imre gondnok mellére az érdemkeresztet. — Gyűlés után nevezett gondnok vendégszerető házában szűkebb körű ebéd volt. Este az említett teremben mintegy 20 nő és 50 férjből álló válogatott közönség gyűlt össze Fejér Imre közszeretében álló gondnok tiszteletére rendezett társas vacsorára, mely a legjobb hangulat mellett a késő éjjeli órákig tartott.

Az új székely kormánybiztos. Sándor János belügyi államtitkárra nevezetvén ki, a székely miniszteri biztosságról lemondott. A földmívelésügyi miniszter helyébe Balogh Vilmos miniszteri tanácsost nevezte ki, ki mint a földmívelési minisztérium IX. osztályának főnöke, előadója volt a székely ügyeknek s a ki, mint erdélyi ember, maga is ismerője a viszonyoknak. Balogh működése elé egyáltalán nagy reményekkel nézhetni, mert ügyszeretete, buzgósága és fáradhatatlansága széles körben ismert. Tallián földmívelésügyi miniszter e választását a Székely-

földön bizonyára teljes meglepéssel fogadják, mert szinte azt mondhatni, hogy Sándor János távozásával utódjával az érdekelt székelység szimpátiája Baloghot jelölte. A székelyföldi marosvásárhelyi miniszteri kiróndeltség vezetője Koos Mihály miniszteri titkár lesz, aki eddig Sándor János oldalán működött, ki nemcsak teljesen ismeri az ügyeket, hanem az ő kiváló képességeit és munkaczejét is ismerik már a Székelyföldön.

Vasút Gyergyószentmiklóson. Gyergyószentmiklósról jelentik, hogy Csik-vármegye főispánjának hathatós közbenjárására nemsokára megkezdik már a gyergyószentmiklósi vasút kiépítését.

Főgimnázium áthelyezés. Az erdélyi róm. kath. Státus igazgató tanácsának jelentése szerint a csiksomlyói főgimnáziumnak Csikszeredára való áthelyezési ügye tárgyalás alatt áll.

Új cseppkö-barlang. Téglás Gábor c. főigazgató a déli határhegység szélén, a hunyadmegyei Lunkary határában nemrég több száz méternyi terjedelmű cseppkö-barlangot fedezett föl. A nagy terjedelmű és nehezen megközelíthető barlangban megkísérelt ásatás eredményre vezetett és a barlangi medve (Ursus spelaeus) csontjával jutalmazá fölfedezőjét.

Lukácsi Kristóf emlékszobra. Kegyeletes tervet készül Szongott Jakab festő közelebből megvalósítani. Elhatározta ugyanis, hogy elkészíti rövid idő alatt a boldog emlékezetű Lukácsi Kristóf, volt szamosújvári plébános mellszobrát s ezt majd annak idején elhelyezés céljából Szamosújvár városának felajánlja. A kegyeletes szándék mindenestre elismerést érdemel s annál nagyobb méltánylásra tarthat számot, miután Lukácsi plébános iránt, aki a város és az örménység érdekében elévülhetetlen érdemeket szerzett, semmiféle emlékekkel nem ródta le halálját az utókor.

Új állami gyermekmenhelyek. A jövő év január elsejétől kezdve két új állami gyermekmenhely nyílik meg, az egyik Kolozsváron, a másik Debreczenben. A belügyminiszter az új gyermekmenhelyek megnyitására az összes törvényhatóságokat körendeletilag értesítette.

Élelmi eszköz a víz? Egy tudományos összejövetelen egy tudós annak a nézetének adott kifejezést, hogy a víz nem egyedül oldó eszköznek, hanem a táplálék lényeges és szükséges alkotórészenek tekintendő, úgyszintén az emberi test szöveteinek is. A kérdés, mely e tétel körül forog az: vajjon pl. az a víz, melyet levesfőzésre használnak, egyedül azzal a rendeltetéssel bír-e, hogy bizonyos sókat és anyagokat feloldjon, vagy pedig a leves főzéséhez használt szerves anyagokkal oly módon kapcsolódik össze, hogy maga is részt vesz a folyadék tápláló erejéből? Azt bizonyára senki sem állítja, hogy a víz egymagában tápláló szer, másrészt azonban igen sok szakember véleménye oda irányul, hogy az élelmi szerek csak a vízzel való kapcsolat által válnak tulajdonképpen élelmszerekké, azaz csak ilyképpen élvezhetők és emészthetők. Ha pl. a szőlőcukrot, mely szén-, víz- és savanyagból áll, erős kénsavval kezeljük, úgy víz- és savanyaga vízfórmájában kiválik és csak a szivacsos tömegű szénanyag marad, melynek tápláló ereje nincs. Ugyanígy sok más szerves összetétel alkalmatlan volna emberi táplálékra, ha vízből többet-kevesebbet veszítené. Ez a kérdés bizonyára közelebbi megvitatásra szorul még a vegyészek és physiologusok részéről, a kik az emberi táplálék kérdésével foglalkoznak.

Az emberi test hőfoka. Mint tudjuk a normalis emberi test hőfoka 36,5 és 36,8 között változik. Ez azonban csak az átlag, mert a hőfokra nagy befolyással van az égyén foglalkozása. Éjjel a legnagyobb nyugalom tartama alatt a hőfok tetemesen leszáll. Így két-amerikai tudós: Francis Benedict és Ferguson Snell azt a megfigyelést tették, hogy az estéli órák alatt a hőfok gyorsan, mintegy 0,6 foknyival óránként csökkent, a lefekvés utáni első órában pedig még

lejobb szállt, de az éj tartama alatt jelentéktelenebb változásoktól eltekintve ugyanaz maradt. Az izmok működése a test hőfokának emelkedésében mutatkozik és a munka tartama alatt az egyszer elért magasságon marad. Az emésztés szintén növelő befolyással van a test hőmérsékletére, még pedig három irányban, melyeknek elsője az étel és a test hőfokának különbségétől függ, de jelentékenyen csak akkor, ha az étel vagy nagyon hideg, vagy nagyon meleg, ellenben az emésztés által előidézett izomműködés igen jelentékeny hőforrás és ilyen az a vegyi folyamat is, mely az emésztés által a gyomorban megvégebe. A böjtölésnek nincs nagy hatása a hőmérsékletre, ha csak egy napig tart, mert akkor a gyomornak még elég égetni való anyaga van, de ha a böjt több napig tart, akkor a hőfok jelentékenyen csökken. Érdekeselek azok a megfigyelések is, melyeket az irányban tettek, vajjon az életmód felforgatása pl. a nappali helyett az éjjeli munka befolyásolja-e a test hőfokát vagy nem. Mig Mosso a hírneves olasz tudós ily esetben a hőfok rohamos növekedését, némelykor egész a lázig konstataulta, addig az említett két amerikai tudós semmi jelentékenyebb változást nem vett észre. A gyakorlat úgy látszik ezeknek ad igazat, mert az a sok munkás, kiket éjjeli munkára alkalmaznak, még soha sem panaszkodott láz miatt.

Magyarország képes albuma. A művelt külföld és egyes városai már évtizedek óta óriási erőfeszítést fejtenek ki az idegenforgalom emelésére, a mely hatalmas bevételi forrás alkalmas arra, hogy az országot anyagilag és szellemileg egyaránt felvirágoztassa. — Csak a mi hazánk, a valamennyinél szebb, az anyatermészet és népének kulturális képessége által megáldott Magyarország, maradt hátra e téren. Pedig ennek az országnak mindene megvan, a mi az idegenforgalom megeremtéséhez szükséges. Fővárosunk, mely a legimpozánsabb természeti szépséget a nyugati civilizáció áldásaival egyesíti, méltán sorozható a világ legszebb városai közé. De nemcsak a főváros, hanem az egész ország egyesíti magában Sváje, az osztrák Alpes vidékek, a kelet és nyugat majdnem minden természeti szépségét. A Tatra a Csorbatóval, a dobsinai és aggteleki barlanggal, az Alduna vidéke Herkulesfürdővel, a Balaton, a Vág völgy. Erdély ezernyi történelmi és természeti látnivalóival lebilincselik a legnagyobb természeti szépséghez szokott turista figyelmét is. Magyarország gyógyfürdői és ásványvizei páratlanok. Luxusfürdői közül akárhány vetekeedik kényelemre és elegáns berendezésre sok felkapott és túlszűfolt külföldi üdülőhelylyel.

Mindennek dacára e megbecsülhetetlen értékű kincs mindaddig kiaknázatlanul hever az ismeretlenség ködös homályában, a míg meg nem ismeretjük a külfölddel. Mert szomorú, gyakorlati tapasztalatok igazolják, hogy a külföld nem ismeri ezt a szép országot. A míg a nyugati országok egyes szebb pontjáról nagy mennyiségben cirkulálnak a képes leírások, addig Magyarország sok ezernyi természeti szépségéről és kulturális kincseiről alig jelent meg idegen nyelven, kellően elterjesztett ismertetés.

Hazánk idegenforgalmának érdekében, természeti kincseinek és kulturális haladásának képeiben való ismertetésére: az Idegenforgalmi és utazási vállalat kiadja „Magyarország képes albumát.“

Az a körülmény, hogy az Album kiadásával és terjesztésével annyira fontos nemzeti érdek szolgálunk, remélünk engedi, hogy e munkánkat a hazafias magyar közönség lelkesedéssel fogja támogatni.

Idegenforgalmi és utazási vállalat.
Felelős szerkesztő: Dr. Gillyén Kálmán.
Kiadó laptulajdonos: Első Erzsébetvárosi Nyomda.

4.
Hargitanak rejtett vára
Olyan esendes, olyan gyászos;
Halványul az egyik testvér;
Elzárkozott, vad magányos.
El-elandalg renetegbe,
Összerezen piciny neszre;
Shogyha kérdik: hol mosolyod? —
Néma könyre fakad egyre.
S míg a boldog pár nevetve
Öröm-poharát üríti, —
Az az élő árny sohajtja:
Mért nem tudsz, halál! elvinni?
Hajnal, hajnal, rózsahajnal!
Mért virradtról gyászra?
Egy viruló tavasz-életet
Mért vittél halálba?
Te miattad, szép sötét szem,
Mentem a halálba...
Markolatig tör keblemben
S rajta fűrtöd szála!

B. S.

H I R D E T É S E K.

Szám 2615—1903.

Pályázati hirdetmény.

Erzsébetváros szab. kir. város-elöljáróságának megbízatása a folyó év végével lejárván, vármegyénk alispánja 11709/903. számú rendeletével az általános tisztújítást folyó 1903. évi **december hó 16.-án délelőtt 10 órára** tűzte ki. Ennélfogva az alább jelzett tisztviselői állások betöltése végett pályázatot hirdetek és felhívom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy eddigi alkalmazásukat, valamint minőségüket igazoló adatokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám folyó évi **december hó 15.-éig** adják be, mert a később érkezett pályázatok figyelembe nem vétetnek.

A betöltendő állások a következők:

Polgármester, javadalma: 2400 korona fizetés, 400 korona lakbér,

Tiszti ügyész, javadalma: 400 korona tiszteletdíj,

Pénztárnok, javadalma: 1400 korona fizetés, 200 korona lakbér,

Számvevő, javadalma: 1400 korona fizetés, 200 korona lakbér,

Ellenőr, javadalma: 1200 korona fizetés, 200 korona lakbér.

Fenti javadalmazáson kívül ezen állások rendes nyugdíj-igény, valamint ötöd-éves korpótlék jogosultsággal vannak egybekötve.

Erzsébetváros 1903. december 1-én.

Trajánovits János,

122 2—2

polgármester.

Szám 623—1903. vgrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1903

évi 12330 számú végzése következtében dr. Végh József kolozsvári ügyvéd által képviselt Klassovith György javára Kolozsvár János és özv. dr. Kolozsvári Jánosné gógáni lakosok ellen 80 K 60 f. s jár. erejéig 1903. évi nov. hó 20.-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1320 Kra becsült következő ingóságok, u. m.: 3 kas tengeri, 3 drb. porhanyító és 2 drb. gypborona nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a helyi kir. járásbíróóság 1903. évi V. 4202 számú végzése folytán 80 K 60 f. tőkekövetelés, ennek 1903. évi okt. 23.-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 72 K 44 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig alpereseknél Gógánban leendő eszközzésére 1903. évi **december hó 23.-ik** napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzettek és ahhoz a venni szándékozók ezenmei oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Arannyiban az előrvezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Erzsébetváros, 1903. évi dec. hó 8.-án.

124

Csutak János, kir. bir. végrehajtó.

Sz. 4070—1903. tlkv.

Árverési hirdetmény.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék mint tlkvi hatóság közhírré teszi, miszerint Rűvel Ábrahám végrehajthatónak Szász Mihály vámosudvarhelyi lakos végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést 38 K követelés, ennek 1902. évi november 20.-tól járó 5% kamatai 65 K 80 f. eddigi, valamint az ezuttal 17 koronában megállapított árverési kérsi költségek erejéig az 1881. 60. t.-c. 176 § alapján 135 és 136 §§-ai értelmében az egyenként de rendszám szerint egészben eladandó a vámosudvarhelyi 61. számú sztljkvben A + 1 rend 83 hrsz. alatt foglalt ház 800 K, 86 hrsz. alatt foglalt kert 71 K, 89 hrsz. alatt foglalt kert 320 K; 2 rend 288, 289 hrsz. alatt foglalt szántó 84 K; 3 rend 373 hrsz. alatt foglalt terméketlen föld, 376 hrsz. alatt foglalt szántó 27 K, 379 hrsz. alatt foglalt szántó 9 K; 4 rend 560 hrsz. alatt foglalt szőlő 52 K, 576 hrsz. alatt foglalt szőlő 58 K; 5 rend 715 hrsz. alatt foglalt szántó 241 K, 717 hrsz. alatt foglalt terméketlen föld 15 K; 6 rend 729c hrsz. alatt foglalt szántó 6 K; 8 rend 892 hrsz. alatt foglalt szántó 36 K;

9 rend 895 hrsz. alatt foglalt szántó 11 K; 10 rend 951 hrsz. alatt foglalt szántó 31 K, 952 hrsz. alatt foglalt kaszáló 79 K, 953 hrsz. alatt foglalt szántó 130 K; 11 rend 996 hrsz. alatt foglalt szőlő 46 K; 12 rend 1020 hrsz. alatt foglalt szántó 164 K, 1020a hrsz. alatt foglalt legelő 32 K; 13 rend 1072 hrsz. alatt foglalt szántó 11 K; 14 rend 1138 hrsz. alatt foglalt szántó 14 K; 15 rend 1141 hrsz. alatt foglalt terméketlen föld 1 K; 16 rend 1185a hrsz. alatt foglalt szántó 98 K; 17 rend 1210 hrsz. alatt foglalt szántó 9 K, 1225 hrsz. alatt foglalt szántó 13 K; 18 rend 1272 hrsz. alatt foglalt szántó 26 K; 19 rend 1354, 1355, 1356, 1357 hrsz. alatt foglalt szántó 67 K; 20 rend 1459 hrsz. alatt foglalt szántó 11 K; 21 rend 1560 hrsz. alatt foglalt szántó 86 K, 1561 hrsz. alatt foglalt kaszáló 86 K; 22 rend 1574 hrsz. alatt foglalt szántó 150 K; 23 rend 1586 hrsz. alatt foglalt kaszáló 11 K, 1587 hrsz. alatt foglalt szántó 11 K; 24 rend 1605 hrsz. alatt foglalt szántó 16 K; 26 rend 1703 hrsz. alatt foglalt kaszáló 21 K; 27 rend 1729 hrsz. alatt foglalt kaszáló 179 K; 28 rend 1734a hrsz. alatt foglalt kaszáló 77 K; 29 rend 1738 hrsz. alatt foglalt kaszáló 153 K; 30 rend 1798 hrsz. alatt foglalt szántó 36 K; 31 rend 1804 hrsz. alatt foglalt szántó 106 K; 34 rend 1900 hrsz. alatt foglalt kaszáló 62 K; 35 rend 1937 hrsz. alatt foglalt kaszáló 102 K; 36 rend 2017a, 2018b hrsz. alatt foglalt kaszáló 14 K; 37 rend 2022 hrsz. alatt foglalt kaszáló 14 K; 38 rend 2049 hrsz. alatt foglalt szántó 45 K; 39 rend 2066 hrsz. alatt foglalt kaszáló 72 K; 40 rend 1161 hrsz. alatt foglalt szántó 75 K; 42 rend 1815,2 hrsz. alatt foglalt szántó 155 K; 43 rend 1825,2 hrsz. alatt foglalt szántó 106 K, összesen 3924 K becsértékben az egyenként kitett becsárnak kikialtási árul való megállapítása mellett elrendelte, s az árverés megtartására határidőül 1904. évi **január hó 11-ik** napján d. e. 10 óráját Vámosudvarhely község házához kitűzte, az árverési feltételeket pedig következőleg állapította meg:

1. Kikialtási ár a fennebb egyenként kitett becsérték, s ha ez meg nem ígértetik, az árverésre kijelölt birtok azon alul is el fog adatni.

2. Árverezni szándékozó köteles az egyes ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi 60. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadék-kepes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni vagy az 1881. évi 60. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a kir. adóhiatalnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Erzsébetváros 1903. november hó 10.-én.

A kir. törvényszék mint, telekkönyvi hatóság.

123

Graeser, kir. e. bíró.

!!! Hölgyeknek !!!

Minden hölgy, ha nem is tanult mintarajzolást,

a női szabászati készülékekkel

bármely divat szerint könnyen maga készítheti ruháit.

E készülék bármely termethez alkalmazható.

— Ara utánvétellel 3 korona. —

Minden mívelt államban törvényesen védve és szabadalmazva.

Guschelbauer Antal, Sopron.

Ügynökök kerestetnek.

112 7—10

MASZTIG MIKLÓS

szücsmeister

Budapest Párisi-utca (Zsibárus-utca) 1. szám

ajánlja dúsan felszerelt

bunda, stola gallér

és mindennemű

szőrme áruraktárát.

Jutányos árak, pontos kiszolgálás, nagy választék.
Megrendelések és átalakítások lelkiismeretesen teljesíttetnek.

110 7—10